

Méhészeti Közlöny

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKLAPJA,

MINT

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ ÖNÁLLÓ MELLÉKLETE.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

A méhészetre vonatkozó közlemények
a „Méhészeti Közlöny“ szerkesztőségéhez
czímzendők.
Kolozsvár, (Ó-vár, Bástyautca 9. sz.)

Rendes tagok 2 frt, körli tagok 1 frtot fizetnek
a „Méhészeti Közlöny“-t és „Erdélyi Gazdá“-
ingyen kapják.

Méhészeti tapasztalataimról.

I.

Tekintetes szerkesztő ur! Hivatalos foglalkozásom utazással lévén összekötve: iparkodtam tapasztalatim öregbitése céljából bérczes hazánk méhészét, ott, hol megfordultam, beható figyelemre méltatni.

Végtelen szerénytelenséget árulnék el, ha azt állitanám, hogy tanulni, vagy bámulni valóra nem akadtam, mert bizony még az egy parasztkas méhvel bíró gazdától is hall az ember több olyan dolgot, miről eddig tudomása nem volt s a mit adandó alkalommal hasznára fordíthat. . . Általában azonban nem titkolhatom el, hogy a tanulni való dolog éppen eltörpül a sok bámulni való mellett.

Az okszerű méhészeti hívei például hihetetlen dolognak vélik azt, hogy a méhcsalád a levegőbe szabadon függve dolgozzon, holott ez legtöbb erdélyi helységben, mint már hosszas tapasztalaton alapuló és elismert jó szokás általánosan divatban van.

Paraszt gazdáink a rajokat közönséges, vesszőből font kupkasokban tartják ugyan, de abbéli félelmökben, hogy a törzs „megférgedzik“, nyáron át a kas alá tenyérni magas polczokat — kő- vagy deszkadarabokat — raknak, mert állításuk szerint a moly pille még így is garázdálkodik, hátha még a kas az aljdeszkán feküdne s még gondosan körül tapasztva is lenne „ebb' a kutya forróságba!“

Iparkodtam ellenkező érvekkel hatni kollégámra, ámde Vista község érdemes főbírója már rég kinőtt abból a korból, hogy magam formájú 6—7 évvel fiatalabb egyéntül valami elfogadható dolgot tanulna.

A falusi nép háza úgy viszonylik a lelkészek és tanítók lakásához, mint kunyhó a palotához; ámde a szorgalmas méhes ezen falusi paloták portájáról vagy egészen hiányzik, vagy ha ott van, hát ép oly mostoha gyermek, mint a por népnél.

A lelkészek és tanítók a falusi nép vezérei és ha ezek méhészetében közvetlen a kasok alatt lakmároznak a czinkék, verebek és harkályok, úgy ne csodálkozzunk, hogy a por népre semmi máz nem ragadt az okszerűség pilléjének hamvas szárnyaiból.

Hogy pedig egyes vidéken a családok minden aljdeszka nélkül a pusztá földön s burjánnal körülnöve állanak, hát ez náluk ép oly természetes dolog, hogy még őket ragadja csodálatra azon nyilatkozat, hogy ez másként is lehetne.

A gyík, vakand, eső, kukacz, csiga stbi állatok szabadon garázdálkodnak a kasok alatt és azok körül. És mindennek daczára az így elsanyargatott és sanyargatott méhecskék kettős erővel huzzák az igát, méh feletti erővel iparkodnak a burjánok között ki- és berepkedni, mert tudják, hogy jótéteményekért a gazda is kegyes lesz ősszel hozzájuk s azokat, a kik addig még el nem vesztek, egy darab kénes vássonal megszabadítja az élettől és a földi kinoktól.

Talán meglepi a szives olvasót, hogy én, ki más alkalommal rendszeren a méhészet fényoldalát csillogtatom, most az érem sötét lapját használom a tapasztalati levelék bevezetéséül.

Ennek azonban, legalább szerintem, alapos okai vannak.

Most ugyanis az első erdélyi méhészeti kiállítás előtt állva: elgondolom, hogy a vidékiek közül igen sokan fogják eme gazdasági kiállítást mégttekinteni, a mikor, ép úgy, mint eddig, irott malaszt által, itt élő szóval és gyakorlati utmutatás, illetve előadás által egy újabb mozzanattal koronázhatná eddigi sikereit.

Ügyes, értelmes előadás, alapos magyarázat s az egyleti közlöny mutatószámainak kiosztása által ismét messzebb és terjedelmesebb talajra hordatik magva az okszerű méhészetnek, a mint a vándortanítók által.

Szólni fogok később az erdélyi okszerű méhészetről, a fényoldalról is, mely, lehet mondani, csak ki s ott fénylik, hol az erdélyi méhészegylet egy-egy künn lakó, vagy időközben kivándorolt tagja éldegél, máshelyt sehol. Vajmi kívánatos volna, hogy az erdélyi részek vándortanítójai a vidéken, minél több helyen, tegyen látogatást és világitson a setében.

Különben alkalmilag még leszek bátor az igaz szó kimondását ismételten megkockáztatni, mert a ragadó s költésnyvnek engedett egy év úgy is lejárt!

Károlyi Gyula.

**A jobb mézelő növényekről és azok tenyésztéséről,
tekintettel hazánk égalji viszonyaira és a tenyésztésre ajánlható mézelő növények hasznosságára mező-
gazdasági szempontból is.**

VI.

Sorszám	A jobb mézelő vagy virágport adó növények nevei		A virágzás ideje								Mit gyűjt róla a méh?	Termete és gyökérének tar- tósága	Minő helyen terem?	Tenyésztetik-e?	Hányadrendű a m. szempontjából és tenyészt. ajánlható-e?	Egyesek ipari vagy mezőgazdasági értéke
	n é p i e s e n	tudományos	3. márcz.	4. ápril	5. május	6. június	7. július	8. aug.	9. szept.	10. okt.						
129	Fürtös csombor	Calamin. acinos					7	9			izl. m	⊙	napos domb	—	II. ta	Fűszer-növény.
130	Swertia	Swertia perennis					7	8			t.	⋈	viz. hav.	—	III.	Sovány talajban luczernát pótló; 6 m magasra is nő.
131	Mézkerep (fehér)	Melilotus alba .					7	9			m.	+⋈	mnntt.	—	II t a	
132	Szöszös pereszlén	Clinopod vulg. .					7	9			izl. m.	”	hegyi rét	—	II. t. a.	Igen kellemes szagu
133	Mézelke ; csip-kepitty	Nepeta {cataria grandif.					7	9			m.	”	gyep.	—	II.	A legelő marhák szeretik.
134	Pohánka, haricska	Polyg. Fagopyr.					7	9			g. m.	⊙	hegy. hom.	tk.	I. t. a.	
135	Napraforgó . . .	Heliant. annuus.					7	8	9		p. m.	⊙	miv.	t.	II. t. a.	
136	Kék csigacső . .	Medicago sativa					7	9			m.	⋈	miv.	t.	II.	

Sorszám	A jobb mézelő vagy virágport adó növények nevei		A virágzás ideje								Mit gyűjt róla a méh?	Termete és gyökérének tar- tossága	Minő helyen terem?	Tenyésziték-e?	Hányzárndú a m. szemontjából és tenyészt. ajánlható-e?	Egyesek ipari vagy mezőgazdasági értéke
	n é p i e s e n	tudományosan	3. márcz	4. apríl	5. május	6. június	7. július	8. aug.	9. szept.	10. okt.						
137	Hegyi mézfű . .	Th. montanus .					7			10	izl. m.	⌘	hegy.	—	I t. a.	
138		Melampyrum pr.					7		9		jó t.	⊙	rét.	—	II t. a.	Jó takarm. növény.
139	Anis	Pimpinella anis.					7		9		izl. m	⌘	viz. rét.	th.	I. t. a.	Elsőrendű takarm. növ. Olajat ütnek magvaiból.
140	Fedő nád	Phragmites com.						8			p. m.	⊙	állóviz	—	III.	
141	Hangafa	Calluna vulgaris						8			m. p.	□	hom. bőven	—	I. t. a.	Fiatal hajtásai tavasszal a juhoknak,
<p>lovaknak igen kellemes takarmány. Az erdészetre kártékony. E növény Némethonban a Lüneburg síkságon mintegy 50 mértföldet fed; lakhatóvá teszi a pusztaságot, megköti a homoktalajt, melyben dusan tenyész; télen takarmányul, nyáron legelőül szolgál az apróbb marháknak; fűtésre és seprők készítésére kitűnő; vízi építkezés alá hasznos, mint ágnyaláb; cserzésre is használható s sok mézeért a méhtenyésztésre fontos. A hannoveri a méhtörzseit nyárra a 12 mértföldnyire eső lüneburgi síkságra viszi A méze sárga és szörpsűrűségűvé lesz, de a méhek nagyon szeretik s részükre eledelül mindig a kasban hagyható.</p>																
142	Csicsóka	Helianthus tub.							9	10	p. m.	⌘	miv.	—	II. t. a.	
Tehát összesen virágzik:			13	36	76	81	89	73	34	16						
Az I. r. v. az itt kitüntetett legjobb mézelők s port adók közül virágzik:			5	16	30	29	34	28	14	4						

A kertészeti, disz- és fűszernövények között is több, kiváló figyelmet érdemlő s méheink által kedvelt mézelő, vagy virágport adó növény van; ilyenek pl. a következők:

143	Rozmaring . . .	Rosmarinus offic.	3	5					izl. m.
144	Császárkorona .	Fritillaria imper.	4	5					
145	Szatólja	Satureja { mort. hortens.			6	8			
146	Kerti borragó .	Borrago offic. .			6		9		
147	Bazsalyikom . .	Ocymum basal. .			6			10	
148	Levendula . . .	Lavendula vera				7	8		
1.9	Kerti kakukfű .	Thimus vulgaris		5	6				
150	Fejes kakukfű .	Th. capitatus . .			6		9		sok és izletes mézet
151	Kerti zsálya . .	Salvia offic. . .			6	7			
152	Izsop	Hyssopus offic. .				7	8		
153	Fájvirág	Imp. n. m. tang.				7	8		
154	Méhpilis	Mirab. Yalappa				7		10	
155	Erica { tetralix herbacea carnea			5				9	

A híres narbonni és hymettusi méz. Landerer szerint a Rosmarin is Thimiannak köszöni hírét.

Sorszám	A jobb mézelő vagy virágport adó növények nevei		A virágzás ideje								Mit gyűjt róla a méh?	Termete és gyökerének tarthatósága	Minő helyen terem?	Tenyészetik-e?	Mányadrend a m. szempontjából és tenyészt. ajánlható-e?	Egyesek hasznos-sága	
	n é p i e s e n	tudományosan	3. márcz.	4. ápril	5. május	6. június	7. július	8. aug.	9. szept.	10. okt.							
156	Bige jaszmin . .	Jasminum frut					7	8									
157	Vadszőlő	Hed. quinquefolia				6				9							
158	Az örökzöld futó rózsa	Rosa semper-virens				6				8							
159	A többi futó rózsa																
160	Hoya (viaszvirág)	Hoya carnosa .															

vörös ernyős virággal, melyből sok méznedv szivárog ki.

Tehát összesen virágzik . || 1 | 2 | 4 | 10 | 15 | 12 | 6 | 2 ||

Ide iktatom még (Hanusz István után) a tétel kimerítése illetőleg a megoldás teljessége czéljából azon nevezetesebb kerti, dísz- és fűszernövényeket, melyeket M ü n s t e r greifswaldi tanár állított össze, mint olyanokat, melyek a méheket „kedvező idő esetén akár novemberig képesek friss és kedvelt eledellel ellátni.“ Ezek:

1	Atraczel	Anchusa { angustif azurea incarnata			5		7										X
2		Gilia { capitata tricolor . . .			5		7										⊙

Köszönet.

Roediger Rezső, nyugdíjazott alezredes, jelenleg szász-lónai lakós, az erdélyrészi méhészegylet egykori buzgó alelnöke, az okszerű méhészetnek községünk népe közötti meghonosítása céljából, hitfelekezetünk iskolájának, egy iskolai méhes létesíthetésére az alább következő feltételek aatt két méhcsaládot kaptárban betelelve ajándékozni kegyeskedett:

1. A hitközség 24 családra épít egy méhest oly alakban, mint azt ajándékozó feladja és azon helyre, melyet jónak ismer.

2. A hitközség kötelezi magát a méhészethez szükséges eszközöket, u. m. kaptárokat, keret fogót, fenék kaparót, pergetőt és arczvédekét, időnként a szükséghez mért számban beszerezni.

3. Taníttatja tanítója által a nagyobb növendék fiuk- és leánykáknak (ismétlők) az okszerű méhészetet.

4. E fáradságáért a mézhozam a tanítóé legyen.

5. Ha a méhes 10 családra felszaporodott, a legjobb méhésztanuló, legyen az fiu vagy leány, kap az oktatási év betelével egy betelelt életre való családot jutalmul kaptárostól ingyen. Ha a méhesben a családok 20-ra szaporodtak, lesz a két legjobb méhésztanulónak egy-egy család a fent jelzett állapotban kiosztandó.

6. A tanítás felügyeletét és a méhes ellenőrzését élethossziglan magának fenntartja, mi okból megkívánja, hogy a tanyelv magyar legyen.

7. Ha netalán időteltével a községben községi vagy államiskola — a mi nagyon óhajtott — jönne létre, az akkor létező méhcsaládoknak fele annak megyen tulajdonába át, ugyanazon feltételek alatt, mint ezt a hitfelekezeti község elvállalta. A családok másik fele a hitfelekezet tulajdona marad, mely azokkal tetszése szerint rendelkezik.

Fogadja a nemes szívi adakozó ezen áldozatkészségéért az isk. szék hálás köszönetét. Szász-Lónán, 1890. augusztus 29.

Szász Sándor,
ev. ref. tanító.

Vegyes közlemények.

- Egyletünk sorsolása f. hó 13-án tartatott meg, alelnök Bodor László, Szentgyörgyi Lajos főtitkár, Gebhardt Döme pénztárnok, Zágoni József igazg. alelnök és Csiki J. János vál. tag jelenlétében. Az eredmény következő: Az 5 frtos részjegyek közül kisorsoltatott a 40. számú (Grand Miklós tulajdona) és a 12. sz. (Fehér

Miklós). A ny e r e m é n y e k következők: 820 számmal, 1 kaptár családdal, ifj. Merza János, Szamosujvár; 834 számmal 1 kaptár üresen, Sabin Márton, Szamosujvár; 191 sz. 1 kaptár üresen, Gajzágó Antal, Kozosvár; 195 sz. 1 keretfogó, Gamauf Vilmos, Kolozsvár; 328 sz. 2 keret méz, Kelner János tanító, Kagy Karácsony; 64 sz. részv. 255 sz. 1 keret méz, Tulogdi Samu, Torda; 19 sz. részv. 74 sz. 1 keret méz, Abend András N.-Enyed; 208 sz. 1 keret méz, Gazsi József, Kolozsvár; 857 sz. 1 kg. méz, Turcsányi Pál, Torda; 116 sz. 1 kg. méz, Csiki János tanító, Korond, Udv. megye; 317 sz. 1 kg. méz, Nagykőrösi Kalocsay Endre gymn. tanár, Csurgó; 70 sz. részv. 278 sz. 1 kg. méz, Sipos Gábor, Kolozsvár; 172 sz. 1 kg. méz, Farkas Károly ref. lelkész, Póka-Keresztur; 696 sz. 1 kg. méz, Tamási János, Kolozsvár; 50 sz. 1 kg. méz, Bartha László, Sofronya; 796 sz. 1 kg. méz, Voith Gergely, Arad; 179 sz. $\frac{1}{2}$ kg. méz, Filep János, Korond, Udv.-megye; 805 sz. $\frac{1}{2}$ kg. méz, Hodoreán János, Sz-Ujvár; 187 sz. $\frac{1}{2}$ kg. méz, Gaái Péter, M.-Sályi; 192 sz. $\frac{1}{2}$ kg. méz, Sámi László alügyész, Kolozsvár; 52 sz. részv. 205 sz. $\frac{1}{2}$ kg. méz, Hegedüs Sándor képviselő, Budapest; 733 sz. $\frac{1}{2}$ kg. méz, Uray József ref. lelkész, Csomaköz; 809 sz. $\frac{1}{2}$ kg. mée, Bikfalva község; 800 sz. $\frac{1}{2}$ kg. méz, Gaál József un. coll. Kolozsvár; 4 sz. $\frac{1}{2}$ kg. méz, Ágoston Béla (jelenleg hol?) 67 sz. $\frac{1}{2}$ kg. méz, Benkő Mihály ügyvéd, Kolozsvár; 10 sz. részv. 301 sz. $\frac{1}{2}$ kg. méz, Hosszu Theofil tanfelügyelő, Mócs; 445 sz. $\frac{1}{2}$ kg. méz, Matisz Lajos, kasznár, Börgönd. A ny e r e m é n y e k f. hó 20-tól átvehetőek Csiki Lukács főtéri üzletében Kolozsvárrt. A mely tárgy 3 hó alatt el nem vitetik, az egyetlen marad, kivévén a méhcsaládot, mely kívánatra, a jövő év tavaszán is elszállíthatók.

— **Abend András**, a VI. kerületi méh. vándortanító utazási programja folyó szeptember hora: szeptember hó 13—16-án Déván (az áll. t. képezdei intézetnek méhtelepén), 17-én Berekszóban, 18-án Csertésen, 20-án Maros-Illyén, 21—22-én Zámbau, 23-án Vajda Hunyadon, 24-én Hozsdáton, 25-én Alpestesen és 26—27-én Piski-telepen tartand elméleti és gyakorlati előadásokat.

A méhész-egyleti rendes tagsági díj 2 frt, köri tagsági díj 1 frt. A tagsági díjak **G e b h a r d t** Döme méhészegyleti pénztárnoknak küldendőek Kolozsvárrt. A tagsági díj fizetési kötelezettség 5 évig tart. (Alapszabály 4 §.)

Lapfelügyelő bizottság: **Álbu József, Csiki J. József, Gebhardt Döme, Szentgyörgyi Lajos, Wieder József.**

Szerkesztésért felelős: **Bodor László.**

Nyomatott Gámán János örökösseinél.